

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-41>

УДК 338.24:330.341.1(477)

Перегида Юлія Андріївна

доктор економічних наук, доцент,
Заступник завідувача кафедри організація туристичної діяльності,
професор кафедри організації туристичної діяльності,
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної Академії управління персоналом;
доцент кафедри глобальної економіки,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1434-2509>

Yuliya Peregiada

Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Business
of Interregional Academy of Personnel Management;
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
НА ОСНОВІ ПОБУДОВИ РЕЗИЛЬЄНТНОЇ SMART-ЕКОНОМІКИ****TRANSFORMATION OF UKRAINE'S ECONOMIC SYSTEM
BASED ON THE DEVELOPMENT
OF A RESILIENT SMART ECONOMY**

Анотація. У науковій статті доведена важливість трансформації економічної системи країни на всіх рівнях її функціонування (макро – економіка країни, мезо – окремі регіони країни та окремі галузі економіки, мікрорівень – окремі суб'єкти підприємництва) на основі переходу на резильєнтну smart модель розвитку. Визначено ключові фактори забезпечення переходу на резильєнтну smart модель розвитку економічної системи України на макро-, мезо-, мікрорівнях її функціонування. Досліджено умови забезпечення та ідентифіковано індикатори оцінки переходу економічної системи країни (макро-, мезо-, мікрорівень) на резильєнтну smart модель розвитку. Наведено інструменти трансформації економічної системи України в межах побудови резильєнтної smart-економіки. Розкрито взаємозв'язок між рівнями економічної системи України (макро-, мезо-, мікрорівень) в межах побудови резильєнтної smart-економіки. Перспективами подальших досліджень є аналіз особливостей трансформації окремих складових соціально-економічної системи України в межах переходу на резильєнтну smart-модель розвитку.

Ключові слова: економічна система, економічні виклики, резильєнтна smart-економіка, резильєнтна smart модель розвитку, трансформація.

Summary. The scientific article highlights the importance of transforming the country's economic system at all levels of its functioning – macro (national economy), meso (regional economies and specific sectors), and micro (individual economic entities) – through a transition to a resilient Smart development model. Key factors for ensuring the transition to a resilient Smart model of development for Ukraine's economic system have been identified at the macro, meso, and micro levels. The conditions necessary for this transition have been examined, along with indicators necessary to evaluate the economic system's transition to a resilient Smart development model across all levels. The tools for transforming Ukraine's economic system within the framework of developing a resilient smart economy have been presented. The interconnection between the macro-, meso-, and micro-levels of Ukraine's economic system in the context of developing a resilient smart economy has also been explored. The article has also outlined positive expected results of Ukraine's economic system transformation within the development of a resilient Smart economy. The article examines the issue of the transformation of the economic system of Ukraine in the context of military aggression, economic challenges, integration into the EU and NATO, as well as the need for rapid post-war recovery. The need to build a resilient smart economy as an effective development model that combines the ability to function sustainably in the context of external and internal threats using digital, innovative and environmental tools is substantiated. The key factors of the transition to a resilient smart model at the macro-, meso- and micro-levels of the economic system are identified, the conditions for implementing such a transformation are analyzed, and indicators for assessing its effectiveness are provided. The tools for forming a resilient smart economy are outlined, the relationships between the levels of the economic system of Ukraine are revealed, as well as the

expected positive results of its transformation. The prospects for further research are the analysis of the features of the transformation of individual components of the socio-economic system of Ukraine within the framework of the transition to a resilient smart model of development.

Keywords: economic system, economic challenges, resilient Smart economy, resilient Smart model of development, transformation.

Постановка проблеми. Зміни економічних відносин, що відбуваються під впливом економічних, соціальних, політичних та екологічних викликів у економічних системах (ЕС) різного рівня (світова, міжнародні, національні, регіональні, галузеві, окремі підприємства) вимагають підвищення адаптації ЕС та пошуку нових шляхів розвитку. За проміжок у п'ятдесят років (з 1970-тих років XX сторіччя) послідовно змінилось три концепції побудови економічних відносин на різних рівнях функціонування економічних систем, що вимагало критичної перебудови ЕС та пошуку нових драйверів забезпечення стійкого розвитку. У 70-ті – 80-ті роки, під впливом розвитку та закінчення енергетичної кризи, концепція SPOD (Steady – стійкий, Predictable – передбачуваний, Ordinary – простий, Definite – певний) була змінена на концепцію VUCA (Volatility – мінливий, Uncertainty – невизначений, Complexity – комплекснісний, Ambiguity – неоднозначний), яка, у свою чергу, починаючи зі світової кризи 2007-2008 років, почала змінюватись на концепцію BANI (Brittle – крихкий, Anxious – тривожний, Nonlinear – нелінійний, Incomprehensible – незрозумілий/незбагнений), перехід на яку прискорився під впливом пандемії та війни України проти російської агресії [1, с. 31-32; 2, с. 19].

В межах переходу економічних систем різного рівня на концепцію BANI відбувається пошук адекватних моделей розвитку, що замінить модель індустріального розвитку, яка використовувалась за концепцій SPOD та VUCA. При цьому наразі існує сукупність різних моделей розвитку, які загалом отримали назву моделі «постіндустріального» розвитку: модель цифрового розвитку, модель інноваційного розвитку, модель «зеленого» розвитку (екологічна модель), модель соціального розвитку, модель соціально-орієнтованого розвитку, модель smart-розвитку, модель резильєнтного розвитку [1, с. 32; 3; 4; 5; 6].

Україна потребує пошуку та запровадження адекватної моделі розвитку економічних систем різного рівня (національний, галузевий, регіональний та окремі підприємства), яка дозволить: забезпечити стійкий довгостроковий розвиток; підвищити рівень стійкості економічних систем різного рівня до економічних, соціальних, політичних, екологічних та військових викликів; забезпечити швидке відновлення після закінчення військової російської агресії; сформувати ефективні економічні відносини між суб'єктами економічних систем різного рівня; підвищити рівень соціального захисту населення країни після війни.

Наведене вимагає поєднання декількох моделей постіндустріального розвитку, де найбільш придатними є моделі smart-розвитку та резильєнтного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика використання моделей smart-розвитку та резильєнтного розвитку для економічних систем різного рівня (світова, міжнародні, національні, регіональні, галузеві, окремі підприємства) знаходилась у фокусі досліджень, як українських, так і закордонних вчених.

Можливості, проблеми та перспективи використання моделі smart-розвитку для економічних систем різного рівня розкривали у наукових дослідженнях наступні закордонні та українські вчені: А. Пурномо, А.В. Дайан Сано, Х. Ніндіто, Э.Д. Мадятмаджа та К.П.М. Сіаніпар [7]; А. Коккіноу, Д.М. Коррес та Э. Папаніс [8]; О.О. Сунцова [9]; Н. Попадинець і Г. Олексюк [10] та інші.

Особливості та проблематику використання моделі резильєнтного розвитку для економічних систем різного рівня досліджували такі науковці, як: Л. Капоані, М. Фантінеллі та Л. Джордано [11]; С. Халлегатт [12]; М.О. Кизим, В.Є. Хаустова та Є.В. Юденко [13]; Л.Г. Богуш [14] та інші.

Звертаємо увагу на значні наукові напрацювання у царині використання моделей smart-розвитку та резильєнтного розвитку для економічних систем різного рівня (світова, міжнародні, національні, регіональні, галузеві, окремі підприємства), у тому числі ЕС різного рівня України. З іншої сторони, спостерігаються недостатні наукові зусилля щодо дослідження формування комбінованих моделей розвитку економічних систем різного рівня, особливо для застосування в Україні, що вимагає проведення подальших наукових досліджень у цій сфері.

Мета статті. Розкрити складові та особливості трансформації економічної системи України на всіх рівнях її функціонування (макро-, мезо-, мікрорівень) на основі побудови резильєнтної smart-економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Три послідовні виклики (економічна криза 2014-2017 років; пандемія 2019-2020 років; російська військова агресія з 2022 року) показали необхідність підвищення стійкості та ефективності розвитку економічної системи України на макрорівні (національна економіка), на мезорівні (галузі економіки та регіони країни), на мікрорівні (окремі суб'єкти підприємницької діяльності). Економічна система країни на всіх рівнях її функціонування потребує удосконалення та

трансформації, що вимагає пошуку ефективних моделей забезпечення її стійкого довгострокового розвитку, де ключовими повинні стати моделі smart-розвитку та резильєнтного розвитку. Використання моделей smart-розвитку та резильєнтного розвитку в межах забезпечення розвитку ЕС України на всіх рівнях її функціонування (макро-, мезо-, мікро-) дозволить отримати синергетичний позитивний ефект та нівелювати негативні моменти, як моделі smart-розвитку, так і моделі резильєнтного розвитку, а також сформувати «ефект брижі» (хвиль на воді) для всіх складових економічної системи країни [1, с. 32].

Розкриємо ключові фактори впливу, в межах забезпечення переходу економічної системи країни (макро-, мезо-, мікрорівень) на резильєнтну smart модель розвитку.

На макрорівні (економічна система країни) до ключових факторів забезпечення переходу на резильєнтну smart модель розвитку слід віднести: формування відповідної державної політики, у тому числі розробку та запровадження відповідних стратегій розвитку економіки країни; трансформацію роботи інститутів державного управління на основі підвищення рівня прозорості роботи, ефективності та результативності управлінських державних впливів на складові економіки країни; усунення корупції та бюрократії, з метою підвищення рівня довіри до держави та її інститутів; нарощування цифровізації державних інститутів; впровадження складових ESG-управління (Environmental, Social and Corporate Governance), адаптованих для потреб державного управління; трансформацію підходів до підготовки, як персоналу в країні загалом, так і державних службовців, на основі розвитку компетенцій, які необхідні для запровадження резильєнтної smart моделі розвитку; формування ефективних та конкурентних ринків збуту продукції, які базуються на використанні концепції Cooperation (Cooperation+Competition) [1, с. 35].

На мезорівні (регіон країни) до ключових факторів забезпечення переходу на резильєнтну smart модель розвитку слід віднести (на додачу до адаптованих до рівня регіону факторів, які були наведені для макрорівня): формування відповідних нормативних документів для забезпечення переходу; розробку та інтеграцію регіональних стратегій переходу до державних стратегій відповідного рівня; розвиток кооперації з іншими регіонами країни; нарощування інвестиційного потенціалу регіону для підтримки переходу, як регіону в цілому, так і окремих підприємств регіону; підтримку цифровізації та інноваційної активності підприємств регіону в межах переходу; забезпечення підтримки переходу зі сторони населення регіону; формування нових стандартів розвитку регіону з акцентом на цифровізацію, екологізацію

та підвищення стійкості негативним викликам різного виду (економічні, соціальні, політичні, екологічні та військові).

На мезорівні (галузь економіки країни) до ключових факторів забезпечення переходу на резильєнтну smart модель розвитку слід віднести (на додачу до адаптованих до рівня галузі економіки факторів, які були наведені для макрорівня): формування та використання нових конкурентних переваг в межах переходу, у тому числі за рахунок переходу на циркулярні принципи роботи; нарощування автономності та незалежності, у першу чергу ресурсної; активізація процесів екологізації та цифровізації; формування позитивного іміджу галузі для населення, споживачів, працівників; розробку та реалізацію ефективних соціальних стандартів і нарощування кількості соціальних підприємств [15, с. 23].

На мікрорівні (окреме підприємство) до ключових факторів забезпечення переходу на резильєнтну smart модель розвитку слід віднести: перехід на ESG-управління; запровадження складових циркулярності та автономності в межах виробничо-фінансової діяльності; використання можливостей «блакитного океану» у взаємодії з конкурентами, споживачами, контрагентами на ринках збуту продукції (робіт, послуг); трансформацію системи набору та підготовки персоналу в межах нових вимог переходу; нарощування екологічності у виробничій та господарській діяльності; збільшення складових демократизації процесів управління на підприємстві; формування прозорості та нарощування позитивного іміджу; розробку та запровадження у фінансово-господарську діяльність інструментів резильєнтності.

У таблиці 1 наведемо умови забезпечення та індикатори оцінки переходу економічної системи країни (макро-, мезо-, мікрорівень) на резильєнтну smart модель розвитку.

Трансформація економічної системи України в межах побудови резильєнтної smart-економіки (перехід на резильєнтну smart модель розвитку) відбувається на основі використання відповідних інструментів.

На макрорівні (національна економіка) необхідно використовувати такі інструменти: законодавчі та нормативні документи; інструменти монетарної політики; фінансові інструменти; інструменти державної підтримки бізнесу та населення; інструменти соціального захисту; інструменти фінансової підтримки; інструменти стимулювання розвитку цифровізації та екологізації; інструменти національної безпеки; забезпечення ефективності розвитку національних ринків продукції (робіт, послуг).

На мезорівні (регіон) необхідно використовувати такі інструменти: регіональні нормативні документи; інструменти фінансового стиму-

Таблиця 1 – Умови забезпечення та індикатори оцінки переходу економічної системи країни (макро-, мезо-, мікрорівень) на резильєнтну smart модель розвитку

Умови/ Індикатори	Стійкість	Ефективність управління	Соціальна орієнтація	Рівень цифровізації	Рівень екологізації
Макрорівень (економіка країни)	Рівень державного боргу, темпи інфляції, рівень безробіття	Рівень корупції, захист прав власності, ефективність державних інститутів	Частка бідних, частка людей з низьким рівнем соціального захисту	Рівень використання цифрових технологій, цифровізація державного управління	Обсяги відходів, частка переробки відходів, рівень забруднення
Мезорівень (регіон)	Рівень боргу, наявність резервів, рівень надходження інвестицій	Корупція, бюрократія, результативність управлінських впливів	Обсяги соціальної підтримки населення, якість соціальних програм	Цифрова прозорість, якість використання цифрових технологій	Обсяги відходів, частка переробки відходів, рівень забруднення
Мезорівень (галузь)	Рівень конкуренції, інвестиційна привабливість, інноваційна активність	Вплив на галузь, забезпечення ефективної конкуренції, прозорість конкурентних відносин	Якість соціального захисту працівників, частка соціально-орієнтованих підприємств	Частка цифрових та оцифрованих підприємств, частка працівників з цифровими компетенціями	Обсяги відходів, частка переробки відходів, інновації у сфері екологізації
Мікрорівень (окреме підприємство)	Наявність і обсяги резервів, кредитне навантаження, підготовка персоналу, конкурентоспроможність	Досвід менеджерів, якість та результативність управлінських впливів, корупція	Рівень соціального захисту працівників, частка витрат на соціальний захист	Обсяг витрат на цифровізацію, рівень цифровізації окремих складових фінансово-господарської діяльності	Рівень відходів та браку, використання екологічно безпечних технологій, підготовка персоналу.

Джерело: систематизовано автором за даними [1, с. 35; 8; 10: 14; 15, с. 20]

лювання; регіональні інструменти соціального захисту; регіональні інструменти стимулювання інноваційного розвитку; регіональні програми екологізації та запровадження принципів циркулярності; регіональні програми підготовки кадрів.

На мезорівні (галузь) необхідно використовувати такі інструменти: галузеві нормативні документи; інструменти фінансового стимулювання; галузеві інструменти стимулювання інноваційного розвитку; галузеві програми екологізації та запровадження принципів циркулярності; галузеві програми підготовки кадрів; галузеві інструменти розвитку ринку та забезпечення ефективної конкурентної боротьби.

На мікрорівні (окреме підприємство) необхідно використовувати такі інструменти: нормативні документи; фінансові інструменти; інструменти стимулювання персоналу; системи соціального захисту; інноваційну політику; інструменти забезпечення конкурентоспроможності; системи відбору та підготовки персоналу; політику охорони навколишнього середовища та зменшення шкідливих викидів.

Трансформація економічної системи України на основі побудови резильєнтної smart-економіки можлива тільки в межах забезпечення взаємозв'язку між всіма рівнями економічної системи країни (рис. 1).

Спираючись на наведене на рисунку 1 відзначаємо наявність тісного взаємозв'язку та взаємного впливу всіх рівнів економічної системи України в межах переходу на резильєнтну smart модель розвитку, що повинно призвести до отримання позитивних очікуваних результатів.

До позитивних очікуваних результатів трансформації економічної системи України в межах побудови резильєнтної smart-економіки (перехід на резильєнтну smart модель розвитку) відносимо:

1. Економічну резильєнтність на всіх рівнях економічної системи країни. Здатність всіх рівнів економічної системи швидко реагувати на економічні, соціальні, політичні, екологічні та військові виклики і швидко відновлюватись після криз.

2. Цифрову резильєнтність на всіх рівнях економічної системи країни. Здатність всіх рівнів економічної системи адекватно та результативно запроваджувати цифрові технології.

3. Екологічну резильєнтність на всіх рівнях економічної системи країни. Здатність всіх рівнів економічної системи ефективно реагувати на екологічні виклики.

4. Соціальну резильєнтність на всіх рівнях економічної системи країни. Здатність всіх рівнів економічної системи забезпечити достатній рівень соціального захисту населення (працівників).

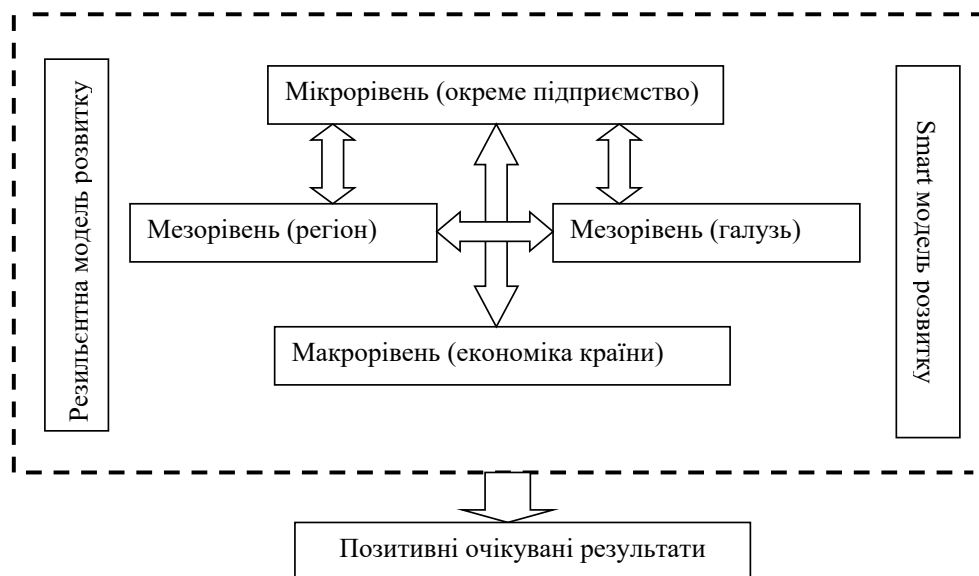

Рисунок 1 – Взаємозв'язок між рівнями економічної системи України в межах побудови резильєнтної smart-економіки (перехід на резильєнтну smart модель розвитку)

Джерело: власні дослідження

5. Підприємницьку резильєнтність. Гнучкість та адаптивність суб'єктів підприємництва до економічних, соціальних, політичних, екологічних та військових викликів.

Відмічаємо необхідність трансформації економічної системи України на всіх рівнях її функціонування на основі побудови резильєнтної smart-економіки, що несе у собі значні перспективи для довгострокового розвитку всіх складових ЕС країни, а також має значний потенціал для підвищення рівня національної та економічної безпеки держави.

Висновки. Пошук і реалізація ефективних шляхів розвитку економічної системи України та її складових є ключовим завданням в умовах протидії, у тому числі економічної, російській військовій агресії, прискорення процесів інтеграції країни до Європейського Союзу та НАТО, а також враховуючи потребу забезпечення швидкого відновлення ЕС держави після закінчення війни. В цих умовах виникає потреба поєднання і використання сучасних моделей розвитку, які б забезпечили для економічної системи країни на всіх рівнях її функціонування (макро – економіка держави, мезо – регіони країни та галузі економіки, мікро – окремі суб'єкти підприємництва) з однієї сторони ефективний захист від економічних, соціальних, політичних, екологічних та військових викликів, а з іншої – адекватний

базис для довгострокового розвитку на основі використання сучасних інструментів (цифрові, екологічні, інноваційні та ін.). Наведене можливо здійснити в межах трансформації економічної системи України на всіх рівнях її функціонування на основі побудови резильєнтної smart-економіки.

Проведене дослідження дозволило визначити ключові фактори забезпечення переходу на резильєнтну smart модель розвитку економічної системи України на макро-, мезо-, мікрорівнях її функціонування, дослідити умови забезпечення та ідентифікувати індикатори оцінки переходу економічної системи країни (макро-, мезо-, мікрорівень) на резильєнтну smart модель розвитку, навести інструменти трансформації економічної системи України в межах побудови резильєнтної smart-економіки, розкрити взаємозв'язок між рівнями економічної системи України (макро-, мезо-, мікрорівень) в межах побудови резильєнтної smart-економіки, навести позитивні очікувані результати трансформації економічної системи України в межах побудови резильєнтної smart-економіки.

Перспективи подальших досліджень на основі і з використанням наукових результатів проведеного дослідження, полягають у розкритті особливостей трансформації окремих складових соціально-економічної системи України в межах переходу на резильєнтну smart модель розвитку.

Список використаних джерел:

1. Череватський Д.Ю. Резильєнтність економіки та економіка резильєнтності. *Економіка промисловості*. 2023. № 1 (101). С. 31-39.
2. Лігоненко Л.О., Андрійчук В.А. Резильєнтність в економічному контексті : аналіз світових трендів та перспективи наукових досліджень. *Стратегія економічного розвитку України*. 2023. Вип. 52. С. 16-37.
3. Al-Zoubi W. K. Economic Development in the Digital Economy : A Bibliometric Review. *Economies*. 2024. Vol. 12(3). URL: <https://www.mdpi.com/2227-7099/12/3/53> (дата звернення 12.07.2025).
4. Khan R.Z., Razak L.A., Premaratne G. Green growth and sustainability: A systematic literature review on theories, measures and future directions. *Cleaner and Responsible Consumption*. 2025. Vol. 17. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666784325000257> (дата звернення 12.07.2025).
5. Thompson M. *Social Economy and Social Enterprise*. International Encyclopedia of Human Geography (Second Edition). 2020. Pp. 239-247.
6. Гріневська С.М. Соціоекономіка й соціальна орієнтація економіки : відмінності та спільні концептуальні основи. *Український соціум*. 2012. № 1(40). С. 141-150.
7. Purnomo A., Dian Sano A.V., Nindito H., Madyatmadja E.D. and Sianipar C.P.M. Mapping of Smart Economy Research Themes : A Nine-Year Review. *International Conference on ICT for Smart Society (ICISS)*. 2021. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/document/9533229/citations#citations> (дата звернення 12.07.2025).
8. Kokkinou A., Korres G.M., Papanis E. Blue smart economy – A current approach towards growth. *Smart Cities and Regional Development (SCRD) Journal*. 2018. № 2. URL: <https://doi.org/10.25019/scrd.v2i2.40> (дата звернення 12.07.2025).
9. Suntsova O. The definition of smart economy and digital transformation of business in the concepts Industry 4.0 and 5.0. *Technology Audit and Production Reserves*. 2022. № 4(66). URL: <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2022.265105> (дата звернення 12.07.2025).
10. Popadynets N., Oleksyuk H. Smart economy tools: theoretical and practical approaches. *Economy of Ukraine*. 2024. № 67(757). URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.12.067> (дата звернення 12.07.2025).
11. Caporani L., Fantinelli M., Giordano L. The concept of resilience in economics: a comprehensive analysis and systematic review of economic literature. *Continuity & Resilience Review*. 2025. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/crr-11-2024-0045/full/html> (дата звернення 12.07.2025).
12. Hallegatte S. Economic Resilience, Definition and Measurement. Policy Research Working Paper 6852. The World Bank Climate Change Group. 2014. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/350411468149663792/pdf/WPS6852.pdf> (дата звернення 12.07.2025).
13. Кизим М.О., Хаустова В.Є., Юденко Є.В. Концептуальні засади інституційно-інструментального забезпечення розбудови резильєнтної економіки України. *Проблеми економіки*. 2024. № 4 (62). С. 221-234.
14. Bogush L. Sustainability as a priority of socio-economic development of Ukraine. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2022. № 3-4(97-98). URL: <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.13> (дата звернення 12.07.2025).
15. Бойко А. Забезпечення стійкості національної економіки. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2017. № 4. С. 16-27.

References:

1. Cherevatskyi D.Yu. (2023) Rezyliientnist ekonomiky ta ekonomika rezyliientnosti [Resilience of the economy and the economy of resilience]. *Ekonomika promyslovosti*, no. 1 (101), pp. 31–39. (in Ukrainian)
2. Lihonenko L.O., Andriichuk V.A. (2023) Rezyliientnist v ekonomichnomu konteksti: analiz svitovykh trendiv ta perspektyvy naukovykh doslidzhen [Resilience in the economic context: analysis of global trends and research prospects]. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*, no. 52, pp. 16–37. (in Ukrainian)
3. Al-Zoubi W.K. (2024) Economic Development in the Digital Economy: A Bibliometric Review. *Economies*, vol. 12(3). Available at: <https://www.mdpi.com/2227-7099/12/3/53> (accessed 12.07.2025). (in English)
4. Khan R.Z., Razak L.A., Premaratne G. (2025) Green growth and sustainability: A systematic literature review on theories, measures and future directions. *Cleaner and Responsible Consumption*, vol. 17. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666784325000257> (accessed 12.07.2025). (in English)
5. Thompson M. (2020) Social Economy and Social Enterprise. In: International Encyclopedia of Human Geography (Second Edition), pp. 239–247. (in English)
6. Hrinevska S.M. (2012) Sotsioekonomika i sotsialna oriientatsiia ekonomiky: vidminnosti ta spilni kontseptualni osnovy [Socioeconomics and social orientation of the economy: differences and common conceptual foundations]. *Ukrainskyi sotsium*, no. 1(40), pp. 141–150. (in Ukrainian)
7. Purnomo A., Dian Sano A.V., Nindito H., Madyatmadja E.D., Sianipar C.P.M. (2021) Mapping of Smart Economy Research Themes: A Nine-Year Review. International Conference on ICT for Smart Society (ICISS). Available at: <https://ieeexplore.ieee.org/document/9533229/citations#citations> (accessed 12.07.2025). (in English)
8. Kokkinou A., Korres G.M., Papanis E. (2018) Blue smart economy – A current approach towards growth. *Smart Cities and Regional Development (SCRD) Journal*, no 2. DOI: <https://doi.org/10.25019/scrd.v2i2.40> (accessed 12.07.2025). (in English)
9. Suntsova O. (2022) The definition of smart economy and digital transformation of business in the concepts Industry 4.0 and 5.0. *Technology Audit and Production Reserves*, no 4(66). DOI: <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2022.265105> (accessed 12.07.2025).

10. Popadynets N., Oleksyuk H. (2024) Smart economy tools: theoretical and practical approaches. *Economy of Ukraine*, no 67(757). Available at: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.12.067> (accessed 12.07.2025). (in English)
11. Capoani L., Fantinelli M., Giordano L. (2025) The concept of resilience in economics: a comprehensive analysis and systematic review of economic literature. *Continuity & Resilience Review*. Available at: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/crr-11-2024-0045/full/html> (accessed 12.07.2025). (in English)
12. Hallegatte S. (2014) Economic Resilience, Definition and Measurement. Policy Research Working Paper 6852. The World Bank Climate Change Group. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/350411468149663792/pdf/WPS6852.pdf> (accessed 12.07.2025). (in English)
13. Kyzym M.O., Khaustova V.Ye., Yudenko Ye.V. (2024) Kontseptualni zasady instytutsiino-instrumentalnoho zabezpechennia rozbudovy rezylientnoi ekonomiky Ukrainy [Conceptual principles of institutional and instrumental support for building a resilient economy of Ukraine]. *Problemy ekonomiky*, no 4 (62), pp. 221–234. (in Ukrainian)
14. Bogush L. (2022) Sustainability as a priority of socio-economic development of Ukraine. *Mechanism of an Economic Regulation*, no 3-4(97–98). Available at: <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.13> (accessed 12.07.2025). (in English)
15. Boiko A. (2017) Zabezpechennia stiikosti natsionalnoi ekonomiky [Ensuring the stability of the national economy]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, no 4, pp. 16–27. (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 01.08.2025